

Artėjant prie finišo tiesiosios – esminis šuolis jau įvykęs

Projektas „Bibliotekos pažangai“ žengia į finalinį etapą – iki projekto pabaigos liko mažiau nei metai. Naujausius projekto rezultatus išskaidė, įvertino ir apibendrino tradicinis poveikio vertinimo tyrimas. Tad kas paaiškėjo apklausus šalies gyventojus, bibliotekų darbuotojus ir jų lankytojus?

Mokė dvigubai daugiau bibliotekininkų

Vienas ryškiausių pokyčių užfiksuotas viešosioms bibliotekoms įsitraukiant į kompiuterinio raštingumo mokymus – gyventojams mokymus organizavusių bibliotekų skaičius išaugo daugiau nei penktadaliu: 2010 m. mokymus gyventojams organizavo 56 proc. bibliotekų, tuo tarpu 2009 m. tokių buvo 34 proc. O juos rengusių bibliotekininkų skaičius šoktelėjo daugiau nei 2 kartus: mokymus gyventojams rengė 39 proc. bi-

bliotekininkų, 2009 m. tokių buvo 15 proc.

Pastarasis rodiklis liudija, jog gyventojai vis labiau pasitiki bibliotekininkais ir jų kompetencija – bibliotekininkai tampa vedliais į skaitmeninį pasaulį.

Pasak Šilutės Fridricho Bajoraičio viešosios bibliotekos lankytojos Elenos Butkienės, bibliotekininkų rengiami kompiuterinio raštingumo kursai yra bene vienintelė proga mažų miestelių ir kaimų gyventojams praplėsti akiratį ir įsilieti į šiuolaikinių technologijų pasaulį:

„Kompiuteris atveria mums naujų galimybių – nuo laiško rašymo anūkams iki mokesčių mokėjimo internetu, nekaltant jau apie kitos reikalingos informacijos paiešką ar tiesiog pramogą“.

Bibliotekininkai – kompetentingi konsultantai

Kursai nebūtų tokie efektyvūs, jei nesitobulintų patys mokytojai – bibliotekininkai. Jie sparčiai didina savo žinių bagažą – vien per praėjusius metus kompiuterinio raštingumo mokymuose dalyvavo 785 bibliotekininkai, dirbantys viešųjų bibliotekų kaimo filialuose. Specialūs mokymai buvo vykdomi 65 viešųjų bibliotekų informacinių technologijų specialistams. Nuo projekto įgyvendinimo pradžios bibliotekininkams organizuotuose kursuose dalyvavo daugiau kaip 3000 dalyvių.

„Tai, kad bibliotekininkai išplėtė darbo apimtį ir turinį, tapo kompetentingais gyventojų mokytojais bei konsultantais, laikau vienu svarbiausių projekto „Bibliotekos pažangai“ rezultatų. Ypač smagu, jog ši tendencija ryški kaimuose: bibliotekininkai ne tik išmoko pa-

**Bibliotekos lankytoja
Elena Butkienė:**

„Bibliotekininkų rengiami kompiuterinio raštingumo kursai – galimybė kaimų gyventojams praplėsti akiratį ir įsilieti į šiuolaikinių technologijų pasaulį.“

tys naudotis informacinėmis technologijomis, bet ir patys to moko kitus. Ir tai daro labai sėkmingai“, – pažymėjo Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėjas švietimo ir kultūros klausimais Jonas Mickus.

Projekto „Bibliotekos pažangai“ poveikio tyrimas parodė, jog auga gyventojų pasitenkinimas bibliotekininkų konsultacijomis ir patarimais, ypač tarp jaunimo – jei 2008 m. visiškai patenkintų gyventojų iki 25 metų buvo vos 2 proc., 2009 m. – 5 proc., tuo tarpu pernai šis rodiklis šovė net iki 40 proc.

„Galime didžiuotis, kad mūsų bibliotekos jau turi visus tris P, kurie yra aukščiausio lygio – pastatas, paslaugos, personalas. Ypač išskirčiau pastarąjį – projekto metu bibliotekininkai įgavo pasitikėjimo savimi, papildomų kvalifikacijos gebėjimų ir tapo gyventojų konsultantais ne tik leidinių, bet ir informacinių technologijų srityje,

**Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėjas švietimo ir kultūros klausimais
Jonas Mickus:**

„Bibliotekininkai išplėtė darbo apimtį ir turinį, tapo kompetentingais gyventojų mokytojais bei konsultantais.“

taip pat organizuojant įvairius renginius“, – sakė Plungės r. Savivaldybės viešosios bibliotekos vadovė Violeta Skierienė.

*Plungės r. savivaldybės
viešosios bibliotekos vadovė
Violeta Skierienė:*

*„Tampame socialiniais darbuoto-
jais, padedančiais žmonėms
susigaudyti šiuolaikiniame
pasulyje“.*

Faktai ir skaičiai

- Įvyko esminis šuolis bibliotekoms įsitraukiant į kompiuterinio raštingumo mokymus. Lyginant su 2009 m., 2010 m. gyventojams mokymus organizavusių bibliotekų skaičius išaugo penktadaliu, o juos rengusių bibliotekininkų skaičius – daugiau nei dvigubai.
- Stipriai išaugo bibliotekų rengiamuose kursuose besimokiusių viešos interneto prieigos vartotojų skaičius – nuo 27 proc. 2009 m. iki 55 proc. 2010 m.
- Bibliotekos pritraukė beveik trečdalį naujų vartotojų.
- Išaugo viešos interneto prieigos vartotojų suvokimas apie šios prieigos teikiamas naudas. Reikšmingi pokyčiai užfiksuoti laisvalaikio kokybės pagerėjimo, bendravimo su draugais ir artimaisiais ir pagalbos uždirbant pinigus internetu srityse.
- Viešų interneto prieigų skaičius bibliotekose išaugo dešimtadaliu, o jų skvarba pasiekė 90 proc.
- Viešos interneto prieigos žinomumas tarp gyventojų pasiekė tris ketvirtadalius. Apie galimybę naudotis vieša interneto prieiga bibliotekoje 2010 m. žinojo 72 proc. gyventojų.
- Augo bibliotekininkų, kaip konsultantų vaidmuo, ypač kaime.
- Viešų interneto prieigų vartotojų vertinimai, susiję su „naujoviška biblioteka“, išlieka palankūs. Palankiausiai vertinama bibliotekos atmosfera, galimybė gauti iš darbuotojų patarimą naudojantis kompiuteriu ir internetu, kompiuterinės technikos gausa ir kokybė ir kt.
- „Tradicinė“ bibliotekų veikla – knygų asortimentas ir periodinių leidinių atnaujinimas – vertinama prasčiau.

Visus tyrimo rezultatus rasite čia:

http://www.bibliotekospazangai.lt/Lists/Tyrimai_2010/AllItems.aspx

Mokyti malonu, įdomu ir naudinga

Bibliotekose vykstantys kompiuterinio raštingumo mokymai ne tik padeda gyventojams nepaklysti klaidžiuose informacinių technologijų lobynuose, bet ir tampriai susieja žmogų bei biblioteką. Užsimezgę bendravimo ryšiai tarp mokytojo ir mokinio praturtina biblioteką, lankytojas nebesijaučia vien vartotojas ir net pats supažindina bibliotekininkus su naujovėmis.

Kalbamės su Raseinių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Informacijos skyriaus vedėja Edita Sprauniūte.

Kiek gyventojų jau dalyvavo jūsų bibliotekoje rengiamuose mokymuose?

2009-2010 m. mokymus lankė 78, o 2011 m. – 50 gyventojų. Dar per 20 laukia planuojamų mokymų rudenį. Tai tik viešojoje bibliotekoje. Priskaičiuojant ir kaimo filialus, jau esame mokę 390 gyventojų, vyriausias jų – gimęs 1934 metais.

Ko gyventojai labiausiai

pageidauja mokytis?

Sunku atsakyti, nes susirenka skirtingų tikslų turintys žmonės. Paprastai mokome pagal mokymų programą, tačiau kiekviena grupė (dažniausiai – 7 žmonių) būna unikali. Tiesiog mokymo procese paaikškėja, kas klausytojams aktualu, o kas tiesiog „nekimba“. Tarkim, vieni labai susižavi elektroniniu paštu, o Skype programai lieka visai abejingi. Būna labai motyvuotų klausytojų, kurie turi konkrečius norus, tarkim, susipažinti su konkretaus banko paslaugomis internete, arba išmolti nusipirkti lėktuvo bilieta.

Raseinių rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose kompiuterinio raštingumo mokymuose jau dalyvavo 390 gyventojų

Kokių tikslų vedami gyventojai ateina pas jus?

Pagrindinis tikslas – susipažinti su kompiuteriu ir išmolti juo naudotis. Toliau kiekvienas turi savas priežastis: bendrauti su vaikais užsienyje, naudotis elektroninėmis paslaugomis ir t.t.

Kaip apskritai vertinate kompiuterinio raštingumo mokymus bibliotekose? Ar

po mokymų jų dalyviai toliau naudojasi kompiuteriais?

Manychiau, jog bibliotekos, pradėjusios mokyti gyventojus kompiuterinio raštingumo, įgyvendina dabartinės visuomenės poreikius, tai, beje, rodo ir tyrimai. Štai pas mus keletas baigusiujų kompiuterinio raštingumo mokymus senjorų (77 ir 68 metų) tapo nuolatiniais viešos interneto prieigos lanky-

tojai. Vienas iš jų, pagal profesiją energetikas, ir mus supažindina su paskutinėmis naujienomis apie atominę energetiką bei statomas atominės elektrinės Baltarusijoje ir Kaliningrado srityje – išties pravartu išgirsti specialisto vertinimus šia plačiai diskutuojama tema. Kita senjorė po mokymų suprato, jog be interneto neišsivers, todėl nusipirko interneto paslaugą namų kompiuteriui ir dabar bendraujame su ja elektroniniu paštu, kaip, beje, ir su daugeliu mūsų kursų lankytojų. Nemažai klausytojų į viešojoje bibliotekoje vykstančius kompiuterinio raštingumo mokymus atvykdavo ir iš kaimų, kaip antai iš už 18 km nuo Raseinių esančio Lyduvėnų miestelio.

O pats mokymo procesas – tikrai nenuobodi ir kūrybiška veikla, kurios nauda akivaizdi: užsimezgę bendravimo ryšiai praturtina pačią biblioteką, nes lankytojas nebelyka vien „vartotoju“, o ir pats taip nebesijaučia.

Bibliotekos pasitelks savanorius

Sakoma, kad vienas maloniausių būdų tapti geresniu ir laimingesniu, susirasti draugų, praplėsti akiratį, padėti kitiems yra savanorystė. Ne veltui, pavyzdžiui, Belgijoje piliečiai per savaitę skiria apie 5 valandas savanoriškai neapmokamai veiklai.

Savanorystės idėja vis labiau plinta ir Lietuvoje. Prie to prisideda ir projektas „Bibliotekos pažangai“, inicijuojantis savanorystės akciją bibliotekose. Šios akcijos metu bibliotekos kviečiamos prisijungti prie balandžio mėnesį Lietuvoje startavusio „Europos savanorystės maratono 2011“, kurio metu į savanorišką veiklą skatinama įsitraukti netradiciniu būdu – dalyvaujant valdytuvėse (daugiau informacijos www.europedirect.lt). Devynių Europos informacijos centrų – EuropeDirect inicijuojamo Savanorystės maratono tikslas – ne tik suburti patyrusius savanorius, bet ir įtraukti į šią veiklą ir naujų,

joje dar nedalyvavusių Lietuvos gyventojų.

Prisijungdamos prie Savanorystės maratono, bibliotekos skatins aktyvius gyventojus savanoriauti savo bibliotekose ir tokiu būdu padėti bibliotekininkams kasdienėje veikloje – nuo renginių organizavimo iki pagalbos mokant gyventojus kompiuterinio raštingumo. Į šią veiklą įsijungusios bibliotekos bus aprūpintos Europos savanorių pasais ir ženkliukais „Savanoris bibliotekoje“ – ši atributika bus dalijama įsitrauksiantiems savanoriams. Metų pabaigoje aktyviausi bibliotekų savanoriai bus apdo-

vanoti paskatinamaisiais prizais.

Išsamų akcijos „Savo noru bibliotekoje“ pristatymą šalies bibliotekininkai išvys birželio 15 dieną tiesioginės internetinės transliacijos metu. Bibliotekos, norinčios dalyvauti akcijoje, birželio 15-30 dienomis bus kviečiamos registruotis tinklalapyje www.bibliotekospazangai.lt

**SAVANORIS
BIBLIOTEKOJE**

Bibliotekų lankytojus vilioja novatoriškos idėjos

Panevėžiečiams ir miesto svečiams sėkmingai pademonstravusi, kaip senų dviračių detalės gali virsti meno dirbiniais ir surengusi originalią fotografijų parodą, Panevėžio miesto viešoji biblioteka buvo pripažinta partneriškiausia šių metų balandžio mėnesio biblioteka.

Partneriškiausias bibliotekos renkamos akcijos „Biblioteka ir partneriai“ metu. Akcijoje dalyvaujanti biblioteka skatinama kuo aktyviau atstovauti savo organizacijoms, ieškoti paramos, megzti partnerystę su įvairiomis institucijomis, bendradarbiauti su bendruomenėmis, informuoti visuomenę apie teikiamas paslaugas ir naudą.

Pritraukė naujų lankytojų

„Maloniai nustebino, jog išrinko būtent mus, kadangi domėjomės

ir kitų bibliotekų veikla, kuri buvo ir aktyvi, ir netradicinė. Visgi panevėžiečio fotomenininko Virginijaus Benašo parodą „KeisTAI“ – išties neeilinė, vien dėl originalaus autoriaus ir jo neįtikėtinų darbų. Pavyzdžiui, paukštėlis, surinktas ir senų dviračio detalių, ir dar čiuilbantis, į mūsų biblioteką priveržė net ir tuos, kurie čia ypač retai užėina“, - sakė Panevėžio miesto viešoji bibliotekos abonentė vedėja Sandra Vovieriušienė.

Parodos metu bibliotekos langus ir sienas papuošė menininko

Panevėžio miesto viešoji biblioteka surengė fotomenininko Virginijaus Benašo parodą „KeisTAI“

fotografijos iš įvairių dviratininkų kelionių, renginių. Lange tilpo net stilizuotas dviratis, pagamintas iš medžio.

„Pasigerėti originaliais eksponatais žmonės vyko iš rajono gyvenviečių, sulaukėme ir išties

mokyklų bei darželių ekskursijų, mus aplankė ir vietos valdžios atstovai. Paskatinti šios parodos sėkmės, planuojame su V. Benašu bendradarbiauti ir toliau. Kalėdoms ruošiamės menininko instaliaciją iš senų knygų“, - pasakojo S. Vovieriušienė.

Bibliotekos nesnaudė

Į balandžio mėnesio nominantų sąrašą pateko penkios šalies bibliotekos, o dar kelios dešimtys pateikė savo veiklų įrašus interaktyviame akcijos „Biblioteka ir partneriai“ žemėlapyje.

Į partneriškiausios bibliotekos titulą pretendavęs Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos Užpalių filialas aktyviai bendradarbiavo su Utenos regiono žiniasklaida. Imbrado bibliotekoje (Zarasų raj.) vyko šaškininkų treniruotė ir varžybos. Rokiškio raj. savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka sudarė sąlygas savo lankytojams tiesiogiai internetu stebėti rajono tarybos posėdžių

transliacijas, peržiūrėti video archyvus, pareikšti rajono tinklapyje savo nuomonę jiems aktualiais klausimais. Darsūniškio biblioteka (Kaišiadorių raj.), bendradarbiaudama su vietos bendruomene, pasipuošė naujomis kėdėmis bei gavo nemažai knygų.

Ypač aktyviai akcijoje „Biblioteka ir partneriai“ dalyvaujanti Molėtų viešoji biblioteka įgyvendino itin daug atstovavimo veiklų. Už aktyvų startą projekto „Bibliotekos pažangai“ akcijoje molėtiškiams bus įteiktas specialus prizas. Tad linkime ir kitiems nesnausti, o savo pasiekimais pasidalinti bibliotekų pasiekimų žemėlapyje <http://www.bibliotekospazangai.lt/bibliotekairpartneriai/default.aspx>

Naujoviška biblioteka – nuo akvariumų ir kavos kambario iki virtualaus Babelio

Projekto „Bibliotekos pažangai“ iniciatyva daugiau nei 100 šalies bibliotekų vyko gyventojų ir specialistų diskusijos apie idealią netolimos ateities biblioteką.

Stalo žaidimai, filmų peržiūros, žaisloteka vaikams, minkštasuoliai, aromaterapija, poilsio kambariai su kava, akvariumas, skaitykla po atviru dangumi, persikėlimas į virtualią erdvę – tai tik keletas idėjų, kurias teikė gyventojai, dalyvavę diskusijose apie naujovišką biblioteką.

Laukiama geriausiųjų išaiškinimo

Projekto „Bibliotekos pažangai“ vadovo Kęstučio Juškevičiaus teigimu, bibliotekų lankytojų išsaikytos vizijos neabejotinai prisidės prie bibliotekų kaitos. „Smagu, jog

sulaukėme daug konstruktyvių minčių iš įvairiausio amžiaus gyventojų. Naujoviškos bibliotekos gairės šiais metais bus pristatomos plačiai visuomenei bei šalies valdžios institucijoms, o prie naujoviškos bibliotekų idėjų įgyvendinimo turėsime prisidėti visi – ir bibliotekininkai, ir valdžia, ir verslas, ir patys bibliotekų lankytojai“, – sakė jis.

Geriausios naujoviškos bibliotekos idėjos, bus apdovanotos – jų autoriams bus įteiktos elektroninių knygų skaityklės. Prizus trims geriausiems taip pat įsteigė ir Lietuvos bibliotekininkų draugija bei jos rėmėjai.

Interaktyvi bibliotekos palapinė kviečia linksmintis ir tobulėti!

Gegužės-rugsėjo mėnesiais net penkiolikos Lietuvos miestų ir miestelių viešosios bibliotekos kartu su projektu „Bibliotekos pažangai“ kvies gyventojus linksmiai praleisti laiką interaktyvioje bibliotekos palapinėje, mokys internete elgtis atsargiai ir parodys naują bibliotekos veidą!

Interaktyvioji bibliotekos palapinė kvies išbandyti naujas linksmas pramogas. Viena iš azartiškiausių, kurias pasiūlys bibliotekos palapinė – interaktyvus edukacinis žaidimas „Atsargus internete“. Užsukite ir pasitirkinkite, ar tikrai internete mokate elgtis saugiai!

Kita smagi atrakcija, į kurią kviečia biblioteka – „Raganiukės teatro“ spektaklis @pasaka „Katinėlis ir gaidelis“ apie atsargų elgesį internete. Tai moderni ir šmaikšti, daugeliui gerai žinomos pasakos, interpretacija. Čia įprastas miškas virsta miškatinkliu, gaidelis – „už-

kietėjusiu“ internautu, katinėlis – atsargaus elgesio internete žinovu, o duoduolė lapė – programišė. Spektaklis skirtas žiūrovams nuo 8 iki 14 metų, tačiau tikrai įtrauks bei sudomins ir vyresnius!

Azartiškai nusiteikę miestėlainai interaktyviojoje palapinėje galės išbandyti savo jėgas ir laimėti šaunių prizų kituose renginiuose. Vyresni bus kviečiami išbandyti jėgas konkurse „Tūkstantmečio senjoras“, viktorinoje „Ką žinai apie savo kraštą?“ ir geriausio ketureilio apie biblioteką konkurse.

Bibliotekos palapinė keliauja po Lietuvą

Interaktyvi bibliotekos palapinė – tai tarsi sumažinta naujoviška biblioteka, kurioje visi, tiek maži, tiek dideli, gali susirasti pačios įvairiausios veiklos. Jei retai praveriate jos duris – nežinote, kaip atrodo šiandieninė biblioteka ir kaip ji

yra pasikeitusi. Bibliotekos kviedamos apsilankyti interaktyvioje palapinėje ir supažindindamos bibliotekos gyvenimu, siekia sugrauti mitus ir atskleisti, kokia iš tiesų yra šauni šiandieninė biblioteka!

Birželį-rugsėjį:

- Birželio 11 d., šeštadienį – Kretingoje
- Birželio 18 d., šeštadienį – Plungėje
- Birželio 25d., šeštadienį – Palangoje
- Liepos 1 d., penktadienį – Švenčionyse
- Liepos 2 d., šeštadienį – Joniškilyje
- Liepos 3d., sekmadienį – Kupiškilyje
- Liepos 30 d., šeštadienį – Anykščiuose
- Rugsėjo 4 d., ketvirtadienį – Kėdainiuose
- Rugsėjo 15 d., pirmadienį – Zarasuose
- Rugsėjo 26 d., penktadienį – Radvilaiškyje
- Rugsėjo 11 d., sekmadienį – Kalvarijoje
- Rugsėjo 24 d., šeštadienį – Rokiškyje